

Naše slike.

K. Šteibenova slika Abraham daruje Izaka (na str. 457.) je ilustracija k spisu Petra Žmitka o ruskem slikarstvu. Slikarja K. Šteibena navaja naš spis na strani 92 letošnjega letnika. V prihodnjih številkah bomo prinesli še več lepih slik, ki se nanašajo na imenovani spis. — Čevljar. Risal Anton Koželj. (Str. 481.) Ali vam ni všeč ta čevljar v svoji delavnici? Le dobro ga pogledajte! Morda vam ni to baš slavni Hans Sachs, a duhovit mož je vse-kako in iz oči mu odseva nekaj politiški genij. Kadar pride naš čevljar v družbo mož, gotovo ni brez vpliva njegova beseda!

Akvileja.

Lani je minulo enajst sto let, kar je umrl veliki oglejski patriarh sv. Pavlin. Letos šele se je spomin na ta dogodek bolj slovesno obhajal v Ogleju. Te slavnosti v Ogleju, v stari prestolnici sv. Mohorja, nam zbujajo spomine na veličastno mesto, odkoder je tudi nam zasijala luč svete vere.

Res je, da je krščanstvo prihajalo po treh potih med Slovence, namreč od vzhoda, s severa iz Solnograda in z juga od Akvileje. Od l. 811. pa so bili skoro vsi Slovenci v oglejski nadškofiji združeni in so ostali tako več vekov, dokler se ni oglejska nadškofija in tudi škofija do cela izpremenila.

Ker Slovenci letos posebno mnogoštevilno obiskujejo starodavno Akvilejo, oglejmo si vsaj nekoliko zgodovino slavne prestolnice sv. Mohorja.

Ime Oglej je izbrušeno iz latinske Aquileia. Nemci imenujejo mesto Aglar. Akvilejo so ustanovili l. 181. Rimljani v deželi Karnov, da bi imeli trdnjavo proti zunanjim sovražnikom svoje države. Akvileja jim je bila „ključ Italije“. Taborišče je bilo v začetku seveda majhno, pa je vedno rastlo. Kmalu se je naselilo naokrog mnogo ljudi in Akvileja ni bila več samo trdnjava, ampak obširno trgovinsko mesto, kjer se je pretakal promet s severa in vzhoda proti Italiji. Iz Akvileje so prihajali Rimljani, ko so premagovali Japode, Dalmate, Panonce in Noričane. Cesar Avgust in Tiberij sta začasno celo stolovala v Akvileji. Meja rimskega cesarstva se je polagoma oddaljevala od Akvileje in se preselila k Donavi, zato je Akvileja napredovala v teh mirnih časih tako, da so jo šeli

za prvo mesto za Rimom. V 2. stoletju po Kr. je doživela vrhunec svojega razvoja. V tretjem in četrtem veku je bila radi vednih vladarskih preprirov zopet važna vojaška postojanka.

Mesto je ležalo ob Natisu in je bilo tudi s cesto zvezano z morjem. Prekopi so odvajali vlogo v reko in morje, zato je bilo podnebje še dokaj zdravo. V mestu so bili lepi templji; bogastvo so dokazovala razna javna poslopja. Veliko je bilo skladišče za žito; tudi tvornice za vojaške in mornarske obleke, za orožje je imela Akvileja; tu so kovali denar, barvali škrlat, delali ladje, žgali opeko in izdelovali celo

Risal M. Jama.

Baptisterij v Ogleju.

mozaike. Toliko tvornic je zahtevalo seveda mnogo delavcev. Ti delavci so bili združeni v razna društva, v zadruge in cehe. Cehov je bilo petintrideset. V okolici je cvetelo poljedelstvo poleg konjereje.

Žalostne dni je doživela Akvileja v V. in VI. stoletju. L. 401. jo je oblegal Alarih, toda brezuspešno. Atila jo je pa premagal, poplenil in požgal. Polagoma se je zopet dvignila iz razvalin, dokler je niso Longobardi, prihajajoč v Italijo l. 569, uničili. Ljudje